

**VJERONAUČNI UDŽBENIK
"NA IZVORIMA"
U METODIČKOM OBZORJU**

- Dragutin Rosandić -

Vjeronaučni udžbenik *Na izvorima*, autora Marka Pranjica, u izdanju Katehetskog salezijskog centra (Zagreb, 1993.), namjenjuje se trećem godištu srednjih škola. Po svojim temeljnim *udžbeničkim* značajkama nadovezuje se na, već objavljene, vjeronaučne udžbenike za prvo i drugo godište srednjih škola *Zov slobode* i *Jeka duše*.

Sva tri udžbenika označena su *metaforičnim naslovima* koji otvaraju široka značenjska polja i pokazuju autorovu usmjerenost i prema metaforičnom, esejističkom načinu izražavanja. Težnja za esejističkim načinom izražavanja proizašla je iz *autorove stvaralačke osobnosti* i prirode sadržaja koji se tekstem oživotvoruje.

Sadržaj vjeronaučnog udžbenika pretpostavlja racionalno, emocionalno i fantazijsko (imaginativno) primanje. Zbog toga se pisac udžbeničkog teksta služi *pojmovnim govorom* i *govorom slika*.

Kako je riječ o udžbeniku (knjizi koja naučava, poučava, tj. uči kako se uči, kako se komunicira sa sadržajem, *sa sobom i svijetom*) otvaraju se različita *prosudbena obzorja*. Naša prosudba kretat će se u *metodičkom obzoru*, tj. utemeljit će se na *kategorijalnom metodičkom sustavu* u koji, osim sadržaja, ulaze *prenositelji/prijenosnici* sadržaja (mediji),

k o m u n i k a c i j a, *sudionici komunikacije* (učenik, učitelj i treće osobe), svrha i učinak komunikacijskoga (odgojno-obrazovnog procesa).

Udžbenik *Na izvorima* sadrži tri sadržajne/tematske cjeline: *Sedam svetih sakramenata, Deset Božjih zapovijedi i Ljudska prava i dužnosti*. Ti su sadržaji oživotvoreni *tekstom*, tj. tekst je glavni prijenosnik sadržaja. U metodičkoj prosudbi teksta uzimaju se u obzir sljedeće odrednice: a) vrsta teksta; b) zastupljenost pojedinih vrsta teksta; c) informacijsko i

logičko ustrojstvo teksta; d) organizacija teksta (preglednost, čitljivost, komunikabilnost); e) primjerenost teksta recepcijskim i kognitivnim mogućnostima primatelja; f) odnos teksta (pisanoga) prema drugim medijima; g) svrha teksta i njegov izobrazbeno-odgojni učinak.

U udžbeniku *Na izvorima* zastupljen je *raznovrstan korpus tekstova*. Razvrstavanje tekstova temeljimo na kombiniranim kriterijima (jezičnom, funkcionalnom, stilskom i komunikacijskom). Primjenom tih kriterija utvrđujemo vrste tekstova i njihovu moguću namjenu.

Jezik	Vrsta teksta	Metodička namjena
a) Verbalni	<i>Izvorni biblijski tekstovi</i>	Čitanje, stjecanje informacija, razgovor, pisanje
	<i>Književnoumjetnički (lirski, epski, dramski)</i>	Čitanje, emocionalno proživljavanje, razgovor, pisanje
	<i>Znanstveno-popularni (teološki, sociološki)</i>	Čitanje, razgovor, pisanje - stjecanje informacija
	<i>Kontaktni</i>	Čitanje, razgovor, stjecanje informacija
	<i>Pravni (zakonski)</i>	Čitanje, razgovor, stjecanje informacija
	<i>Didaktički</i>	Čitanje, govorenje, pisanje, upućivanje, poticanje
b) Likovni	<i>Fotografija (umjetnička)</i> <i>Ilustracija</i> <i>Reprodukcija</i> <i>Strip</i> <i>Karikatura</i> <i>skulptura</i> <i>Vinjeta</i>	Promatranje, govorenje, pisanje, doživljavanje, informiranje
c) Glazbeni	<i>Duhovne skladbe</i>	Slušanje i doživljavanje
d) Filmski	<i>Umjetnički</i> <i>Didaktički</i>	Gledanje, doživljavanje, informiranje, govorenje, pisanje

Određujući položaj i ulogu (svrhu) teksta u *metodičkoj paradigmi*, autor razlikuje dvije temeljne vrste tekstova: a) *temeljni tekst*; b) *dopunski tekst*. Tvorac temeljnoga teksta je pisac udžbenika. U tom se tekstu oživotvoruje glavna tema, tj. tekst prenosi temeljne informacije i pojmove. Dopunski tekstovi pripadaju različitim autorima i različitim vrstama. Temeljni (polazni) tekst pripada znanstveno-popularnom ili esejiškom tipu teksta, dopunski tekstovi pripadaju svim vrstama tekstova (biblijskom, knji-

ževnoumjetničkom, znanstveno-popularnom, kontaktnom, pravnom-zakonskom, likovnom, glazbenom i filmskom).

Središnje mjesto zauzima *temeljni tekst*, zatim slijede biblijski i teološki tekstovi koji informacijski i doživljajno produbljuju i proširuju polazni tekst. Književnoumjetnički, kontaktni, likovni, glazbeni i filmski tekstovi tematski korespondiraju s temeljnim tekstom te korpusom biblijskih i teoloških tekstova. Međusobne veze tekstova vidljive su iz sljedeće tablice.

Temeljni tekst	VJERA U ISUSOVE RIJEČI I DJELA (znakovi, simboli)
Dopunski tekstovi	<ul style="list-style-type: none"> a) <i>biblijski i teološki: Čudesni znaci (Dj, 2,22-23; Mk 9,20-24); Sakramenti i Crkva (Yves Congar)</i> b) <i>likovni: fotografija Isusa Krista, Riba - podni mozaik u Maurovom oratoriju (III. st.), fotografije o sakramentima</i> c) <i>normativni: Konstitucija o Crkvi u suvremenom svijetu (Drugi vatikanski sabor);</i> d) <i>učenički tekstovi: Krštenje (I. Pintar, Martina B., Kristina Butina)</i>
Temeljni tekst	KRŠTENJE
Dopunski tekstovi	<ul style="list-style-type: none"> a) <i>biblijski i teološki: Novi zavjet o krštenju (Mt 28,19; Mk 16,15-16; Dj 2,36-41; Dj 8,26-38; Dj 16,13-15);</i> b) <i>književnourjetnički: Iz pjesme Jörga Zinka;</i> c) <i>likovni: fotografija krštenja, starokršćanska krstionica, ilustracija, crtež (krštenje), fotografija krštenja;</i> d) <i>kontakti: zahvalnica (A.F.); pismo (I.K.); pismo (Stjepko I.); pismo (don Stjepan).</i>
Temeljni tekst	POTVRDA
Dopunski tekstovi	<ul style="list-style-type: none"> a) <i>biblijski i teološki: Isusov stvarni lik (Mk 2,3:11-12; Mt 20,29-30; 32-34; Iv 11,17; 34-35, 43-44; Mt 14,19-21; Iz 61,1-2; Lk 4,20-21; Dj 2,1-8; 12-16; 36-39; 41);</i> b) <i>književnourjetnički: Džubran Halil Džubran: Prorok (ulomak); Josip Pupačić: Moj Bog; Stjepan Lice: Obasjaj me; Umjesto nje (svjedok);</i> c) <i>likovni: fotografija potvrde, fotografije (golubovi, slap, krštenje); fotografija (vjersko slavlje); fotografija (ljudi u crkvi i vjerskoj zajednici); G. Dore (Isus); Ilustracija uz pjesmu Moj Bog; ilustracija uz pjesmu Obasjaj me; ilustracija uz tekst Umjesto nje; fotografija Pape; karikature;</i> d) <i>glazbeni: O dođi, Stvorče, Duše Svet (M. Hrabanus);</i> e) <i>filmski: Prorok (Messia), Quo vadis</i>
Temeljni tekst	EUHARISTIJA
Dopunski tekstovi	<ul style="list-style-type: none"> a) <i>biblijski i teološki: Pristupite k njemu (1 Pt 2,4-5-5); O euharistiji u Bibliji (Lk 22,19; 1 Kor 11,23-24; Mt 26,27; Mk 14,23; 1 Kor 11,20; Dj 2,42; Lk 24,35; Mt 26,17-19; Iv 6,56);</i> b) <i>likovni: fotografija, ilustracija (hostija, kalež), fotografija (crkva i vjernici), fotografija (euharistijsko slavlje);</i> c) <i>normativni: Konstitucija o liturgiji (Drugi vatikanski sabor); Sabor o Sv. liturgiji.</i>
Temeljni tekst	POMIRENJE
Dopunski tekstovi	<ul style="list-style-type: none"> a) <i>biblijski i teološki: Oproštenje (H. Calderari); Sv. Ivan Zlatousti, R. Schulz; Biblijska uporišta sakramenta pokore (2 Kor 5,18-21; Dj 2,38; 1 Kor 6,9-11; Mt 26,27-28; Mt 18,15-18); Naši biskupi o grijehu, O pomirenju, Što kaže Biblija o alkoholnim pićima;</i> b) <i>Književnourjetnički: Josip Pupačić (Ja imao sam zlatni kalež neba); Ante Stamać: Breughelovo pitanje; Đuro Sudeta: Na ispovijed; Ivan Kozarac: Đuka Begović (ulomak);</i> c) <i>likovni: fotografija, ilustracija uz pjesmu J. Pupačića, Breughelova reprodukcija, ilustracija uz Sudetinu pjesmu, karikatura;</i> d) <i>filmski: (Šagrenska koža, Satiemaniae)</i> e) <i>normativni: Drugi vatikanski sabor (Konstitucija o Crkvi).</i>
Temeljni tekst	BOLESNIČKO POMAZANJE
Dopunski tekstovi	<ul style="list-style-type: none"> a) <i>biblijski i teološki: Odgovor vjere (J. Gevaert); Lk 11,20; O Kristovu spasenju (Mk 15,31; Mt 25,35-36; Mt 16,17-18); djela apostolska o</i>

	<p>ozdravljenju; 1 Kor 3,13-15; Lk 6,37-38; Iv 3,16-17; <i>Isus i bolesnici</i> (Lk 9,1; Lk 4,40; M 4,23; Jak 5,14-16);</p> <p>b) <i>književnoumjetnički: Džubran Halil Džubran (Prorok); Josip Pupačić (Moj grob);</i></p> <p>c) <i>likovni: fotografija, ilustracija raja i pakla, ilustracija uz Pupačićevu pjesmu; S. Dali (Uskrsnuće Kristovo); Michelangelo (Krist sudac - Sikstinska kapela); ilustracija uz pjesmu O Bože; strip (Duhom nasuprot nezgodi), crtež (na grobu);</i></p> <p>d) <i>glazbeni: Pobjednici smrti;</i></p> <p>e) <i>normativni: Konstitucija o Crkvi;</i></p> <p>f) <i>učenički: O Bože (Matilda Veić, 2. razr.).</i></p>
<p>Temeljni tekst</p> <p>Dopunski tekstovi</p>	<p>SVETI RED</p> <p>a) <i>biblijski i teološki: Moć i vlast apostolima</i> (Lk 6,13-16; Lk 9,1-2; Mk 3,14);</p> <p>b) <i>književnoumjetnički: Đuro Sudeta: Za tobom;</i></p> <p>c) <i>likovni: fotografija (redenja); fotografija G. Reni (Evangelist Matej); fotografije (vjernici i svećenici);</i></p> <p>d) <i>kontakti i memoarski: Profesor svećenik; Građevinar svećenik;</i></p> <p>e) <i>učenički: Bog me zove (Tvrtko Kljajić)</i></p>
<p>Temeljni tekst</p> <p>Dopunski tekstovi</p>	<p>SAKRAMENT ŽENIDBE</p> <p>a) <i>biblijski i teološki: Čovjek i čovječica; Adam i Eva; Ženidba dar Božji; Pjesma nad pjesmama;</i></p> <p>b) <i>književnoumjetnički: Stephen Spender (Odsutnost); Džubran Halil Džubran (Ulomak o ženidbi); A. G. Matoš (Mistički sonet); Slavko Kolar (Svoga tijela gospodar);</i></p> <p>c) <i>likovni: fotografija (vjenčanje); fotografija (zaruke); fotografija, fotografija, vinjete, crtež Hansa Holbeina (Prizori iz Biblije);</i></p> <p>d) <i>filmski: Zelena ljubav;</i></p> <p>e) <i>normativni: Tridentiski sabor, Drugi vatikanski koncil; Zakonik kanonskog prava o ženidbi;</i></p> <p>f) <i>učenički: Naš put (Tomislav Šustić).</i></p>
<p>Temeljni tekst</p> <p>Dopunski tekstovi</p>	<p>ZNAKOVI ČOVJEKOLJUBLJA I BOGOLJUBLJA</p> <p>a) <i>biblijski i teološki: Ja sam Jahve (Izl 20,2-17); Vjera djelom dokazana (Jak 2,14-17; 2 Kor 5,14-15; Lk 21,1-4; Mt 24,37-45; Iv 3,8; Otk 20,14-15; Iv 6,51; Iv 11,25-26; Mt 10,28); Kad je njihov Bog trbuh (Fil 3,19); Oslobođeni robovi; Holandski katekizam;</i></p> <p>b) <i>književnoumjetnički: Milivoj Slaviček (vrijeme je da se događa napokon čovjek); W. Shakespeare (Kralj Lear); H. de Balzac (Otac Goriot); G. de Maupassant (Jedan život); Drago Gervais (Tri nonice); F.M. Dostojevski (Zločin i kazna); L.N. Tolstoj (Ana Karenjina); G. Flaubert (Gospođa Bovary); Mak Dizdar (Zapis o izvoru).</i></p>
<p>Temeljni tekst</p> <p>Dopunski tekstovi</p>	<p>LJUDSKA PRAVA I DUŽNOSTI</p> <p>a) <i>biblijski i teološki: Psalam 3;</i></p> <p>b) <i>književnoumjetnički: I. Cankar (sluga Jernej i njegovo pravo); Džubran Halil Džubran (U prirodi nema pravde); Tomislav Sabljak (Lažni ljudi); Džubran Halil Džubran (Pregršt pijeska sa žala); Dubravko Horvatić (Pjesma u prozi); Josip Pupačić (Pjesnikov ushit slobodi); Arthur Koestler (Pomračenje o podne); Milivoj Slaviček (Hitni monolog);</i></p> <p>c) <i>likovni: fotografija, fotografija, karikatura;</i></p> <p>d) <i>filmski: Let iznad kukavičjeg gnijezda; Kramer protiv Kramera; Misija; Na sporednom kolosijeku; Kameleon; Škola hodanja; Plavi grom;</i></p> <p>e) <i>normativni: Opća deklaracija o pravima čovjeka; Odgajati za dostojanstvo osobe).</i></p>

Da bi tekst bio što čitljiviji, logički pregledniji i razumljiviji, provedeno je: a) segmentiranje teksta; b) označavanje podnaslova; c) izdvajanje temeljnih poruka na marginu. Primijenjena je i tehnika kolaža kojom se ističu bitne informacije. Temeljni tekst funkcionira kao *ishodišni informacijski izvor* i anticipira dopunske tekstove. Međusobno povezivanje tekstova u okviru određene tematske/udžbeničke cjeline temelji se na *teoriji korelacije*.

U udžbeniku se oživotvoruje *korelacijski metodički sustav*. Oživotvorenjem toga sustava udžbenik se uključuje u suvremen tip udžbeničke literature.

Metodički instrumentarij uz tekstove svih vrsta primjerava se svrsi koja se želi postići. Učinak tekstova u *doživljajno-spoznajnom svijetu učenika* provjerava se različitim vrstama zadataka (reproduktivnoga, produktivnoga i analitičko-interpretacijskoga tipa). Metodički pristup tekstovima temelji se na *zasadama komunikacijsko-interpretacijskog i problemsko-stvaralačkog metodičkog modela*. Uspostavljeni su raznovrsni metodički postupci koji potiču učenika na komunikaciju s tekstem. Najčešći su postupci: a) samostalno neusmjereno čitanje; b) samostalno usmjereno čitanje; c) čitanje s razumijevanjem (logičko čitanje); d) čitanje uz objašnjenje nepoznatih pojmova. Svaka vrsta čitanja ima posebnu svrhu. Samostalno neusmjereno čitanje uspostavlja *individualnu komunikaciju* s tekstem i primanje informacija prema vlastitoj mjeri. Samostalno usmjereno čitanje (čitanje sa zadatkom) traži od učenika uočavanje određenih elemenata (određenih informacija) u tekstu. Čitanje s razumijevanjem popraćeno je pitanjima i zadacima koji provjeravaju stupanj razumijevanja teksta (logičke veze u tekstu, informacije koje tekst prenosi, pojmove koje objašnjava). Razumijevanje teksta provjerava se posebnim zadacima koji traže *zauzimanje stava*. Zauzimanje stava (stavova) prema određenoj pojavi, tvrdnji, gledištu, proizlazi iz razumijevanja i vrednovanja.

Čitanje temeljnog (primarnoga) i dopunskih (sekundarnih) tekstova rezultira *stvaranjem vlastitoga teksta* (usmenoga ili pismenoga).

Čitanje služi kao poticaj za *stvaranje* usmenog, pismenog, likovnog i scenskoga izraza. Posebno treba istaknuti *scensko čitanje teksta*, tj. preoblikovanje pripovjednoga teksta u dramski (scenski) izraz. Tako je udžbenik *Na izvorima* afirmirao *stvaralački pristup* koji se temelji na teoriji kreativnosti.

(S obzirom na *raznovrsnost tekstova*, mogle su se afirmirati i druge vrste čitanja: a) *problemsko čitanje*; b) *čitanje i samostalno zapisivanje najvažnijih pojmova i informacija iz teksta*; c) *letimično (kurzorno) čitanje*. Sve su to vrste

čitanja naglas, osobito *interpretativno i govorenje teksta napamet*. U korpusu udžbeničkih tekstova nalaze se biblijski i književnoumjetnički tekstovi koji traže *čitanje naglas i govorenje teksta napamet*.)

Čitanje pisanoga teksta povezuje se s *čitanjem likovnoga teksta i rješavanjem raznovrsnih grafosa, popunjavanjem tablica i s objašnjavanjem grafičkih prikaza*. Pisani tekstovni predlošci funkcionalno korespondiraju s ostalim likovno-grafičkim predlošcima.

U metodičkom instrumentariju središnje mjesto pripada *zadacima*. Zadaci kao metodičko sredstvo uključuju se u različite komunikacijske situacije (potiču različite komunikacijske situacije), uključuju se u različite faze odgojno-obrazovnoga procesa. Postoje različite vrste zadataka koje su uspostavljene prema različitim kriterijima. Obično se kao kriteriji uzimaju jezične djelatnosti, funkcija, intelektualna djelatnost, izvori i mediji...

U udžbeniku *Na izvorima* podjela zadataka utemeljena je na *intelektualnim aktivnostima*. Riječ je o ovim aktivnostima: a) *uočavanju (UOČIMO)*; b) *prosudivanju (PROSUDIMO)*; c) *zauzimanju stava (ZAUZIMAMO STAV)*. Tim vrstama zadataka pridružuju se zadaci kojima se provjerava usvojenost gradiva (*PROVJERIMO ZNANJE*), dopunjuje i proširuje znanje (*DOPUNIMO ZNANJE*), produbljuje i osvješčuje gradivo (*ISPITAJMO SE*), zadaci koji traže uključivanje u određene životne situacije (*SU-DJELUJEMO*), zadaci koji traže samostalno prikupljanje informacija iz različitih izvora (*DOPUNIMO ZNANJE*). Svaki tip zadataka ostvaruje se na različite načine ovisno o sadržaju i namjeni. Prikazat ćemo kako se oni ostvaruju, tj. uz koje se sadržaje povezuju.

UOČIMO

Vidovi Božje milosti, krštenje odrasle osobe, organizacija i uloga vjerskih zajednica, odnos prema euharistijskoj gozbi, temeljna etička načela kršćana, uvjetovanost uspješnosti braka, nerazdvojivost prava i dužnosti.

PROSUDIMO

Usporedni prikaz o odnosu ljudi prema krštenju, značenje riječi "duh", navođenje biblijskih tekstova o euharistiji (što je u tim tekstovima "teško prihvatljivo", ugrožavanje ljudske osobnosti, Crkva mjesto pokore i pomirenja (iz obzora vlastita života), bolesnik i sakrament pomazanja, stav Crkve o tom sakramentu, duhom nasuprot nezgodi, zamišljanje bračnoga života, životne prigode u svjetlu Božjih zapovijedi, zašto u nas nisu ostvarena neka prava, uspoređivanje Deklaracije o ljudskim pravima i Božjih zapovijedi.

ZAUZMIMO STAV

Krštenje i životna dob (oprečna mišljenja), što je grijeh - težina grijeha, što je obraćenje, pravilni i nepravilni stavovi u životu s drugima, stav prema krivnji na primjerima iz književnih djela.

PROVJERIMO ZNANJE

Značenje pojma sakramenta u vojnom, pravnom i kršćanskom značenju, značenje pojma euharistije, opis Crkve, židovska Pasha, opis čimbenika sakramenta pomirenja, pojam Crkve, bolest prema biblijskim iskazima, Isusov odnos prema bolesnicima, biblijske osnove braka, nabrojiti Deset zapovijedi Božjih, nova Isusova zapovijed.

DOPUNIMO ZNANJE

Samostalno čitanje tekstova iz Evandjelja o Isusovu životu, samostalno čitanje novozavjetnih tekstova o krštenju, zadaće svećenstva kroz povijest.

ISPITAJMO SE

Razvijanje vjere, značenje pojma "bapto", korijen glagola krstiti, dopuna duhovnoga sadržaja krštenja, načini iskazivanja vjere u obitelji - rascvjetanost vjere, djelotvornost Isusova duha danas, mjesto gdje se ljudi okupljaju, tko ima pravo na osobno dostojanstvo, opisati izvanjsku duhovnu razinu sakramenta pokore, odnos prema bolesti, odnos prema svećeniku, model bračne kuće, iskustva ljubavi, ljudsko pravo u očima roditelja.

SUDJELUJMO/UČINIMO

Izrada osobnoga znaka (bedža), izražavanje osobne vjere (tekstom, crtežom, skulpturom), zapisivanje poruka/problema, sastavljanje lika idealnoga čovjeka, zapisivanje uloga župnika, kapelana, župnoga vijeća, zamišljanje Krista na misi, pisanje sastava na temu dostojanstva ljudske osobe, izbor tekstova za razgovor, pisanje molitve, pisanje eseja o Crkvi kao ujediniteljici ljudi kroz povijest, formuliranje "Jahvinih uputa" svojim riječima, pisanje Deklaracije o pravima u razredu.

Skupini zadataka pridružuju se različite igre koje služe relaksaciji i učvršćivanju spoznaja.

Iz popisa sadržaja na kojima se utemeljuju pojedini zadaci vidi se i njihova zastupljenost (čestota). Zastupljenost (čestota) zadataka vidi se u sljedećoj tablici.

Učinimo	11
Provjerimo znanje	9
Ispitajmo se	13
Dopunimo znanje	3
Prosudimo	11
Zauzmimo stav	5

Sudjelujmo	4
Uočimo	7
Ponovimo	1
Igre	2

Na temelju pokazatelja o čestoti pojedinih zadataka vidljivo je da se najveća pozornost poklanja *prosudbenim zadacima* te zadacima koji su usmjereni prema *samostalnom izražavanju* (usmenom, pismenom i likovnom). To su ujedno pokazatelji o *aktivnoj i stvaralačkoj nastavi koja afirmira učenika kao prosudbeno biće i biće koje govori, piše i stvara*. Za pismeno izražavanje predviđeni su zadaci različitoga tipa (pisanje vezanoga teksta - eseja, usporednoga prikaza, opisa, objašnjenja...), zadaci koji traže uvrštavanje određenih podataka, ispisivanje podataka, popisivanje problema za raspravu, zapisivanje najvažnijih poruka, dopunjavanje odgovora - tvrdnji, popunjavanje praznih polja (bojom), popisivanje riječi i izraza. Za usmeno izražavanje također su predviđeni raznovrsni zadaci: tumačenje značenja simbola, odgovori na pitanja, razgovor s vjerooučiteljem, objašnjavanje, opisivanje, polemika... Zastupljeni su i problemski zadaci te zadaci višestrukoga izbora koji učenike dovode u problemske situacije ispunjene najvišim stupnjem misaone aktivnosti i koncentracije.

Tako razvijen i iznijansiran repertoar zadataka čini udžbenik dinamičnim i poticajnim.

Po metodičkoj oblikovanosti udžbenik *Na izvorima* uključuje se u suvremeni tip *komunikacijsko-interpretacijsko-problemskoga udžbenika*. Metodički je oblikovaniji od prethodnih udžbenika *Zov slobode* i *Jeka duše*.

Udžbenik *Na izvorima* afirmira, na stvaralački način, suvremene metodičke teorijske zasade o udžbeniku. Utemeljen je na teoriji komunikacije, teoriji recepcije, teoriji interpretacije, teoriji stvaralaštva, teoriji međupredmetnih veza i teoriji problemske nastave. Utemeljujući se na različitim teorijskim sustavima, udžbenik je otvorio različite metodičke pristupe i na njima utemeljio spektar različitih metoda i postupaka. Pritom nije izgubio iz vida temeljne odgojno-obrazovne zadaće, učenika kao subjekt odgojno-obrazovnog procesa, prirodu sadržaja (načine recepcije i tumačenja toga sadržaja) te prirodu komunikacijsko-nastavnog procesa.

Po metodičko-didaktičkim značajkama, udžbenik *Na izvorima* svrstava svoga autora u red istaknutih pisaca koji poznaju teoriju udžbenika i suvremene metodičke sustave u kojima se stvaralački očituje. Udžbenik *Na izvorima* vrijedan je prilog udžbeničkoj literaturi na hrvatskom jeziku i prilog općoj teoriji udžbenika.

Vjerujem da će ga učenici radosno prihvatiti kao svoga **s u g o v o r n i k a** u traženju odgovora na mnoga pitanja duhovnosti, čovječnosti, ljubavi i ljepote.